

חידות לפרשת מקץ

הרב זאב ויטמן

ה. פעמיים במקרא מייעצים:
"ויפקד המלך פקידים",
"ויקבצו את כל" - מציעים,
"ויטב בעיני המלך" - והדברים מתבצעים.
אף זו הינה הקבלה
בין הפרשה והמגילה.

ו. לוט למצריים
מורד פעמיים.
בפרשה שעברה,
ואצלנו בסדרה.
בראשונה - כליווי לירידת בן הזקונים,
ובשניה - כליווי לירידת צעיר הבנים.
בראשונה - ביד ישמעאל,
ובשניה - בשליחות ישראל.
מצא מי עוד עם לוט מורדות,
ובכל פעם היו לו למלוות נאמנות.
האמנם אלו הן הפעמים היחידות,
שאת פעמיו למצרים שם לוט?

ז. מתוך פרשתנו מתבררים,
על פרשת המכירה פרטים נוספים:
תגובת יוסף שבוישב לא סופרה,
ודברי ראובן, שבמקומם הוסתרו ע"י התורה.
התדע למצוא, בדיוק, היכן נשזרים
בפרשה שעברה אלו הדברים?

ח. תמיהה גדולה -
מדוע הרמת יד ורגל במצרים הוגבלה?
עיון באונקלוס יבהיר העילה
לזאת הפקודה וההגבלה.

א. שניים בבראשית מעידים שהם מנחשים,
ושניהם בגניבה את בני משפחתם מאשימים.
עלילה ודיבה! - טוענים הנחשדים,
ואם ימצא הגנב - להמיתו מחליטים!
בשני המקרים, מרדף אחר המואשמים,
וכשאותם משיגים, נערכים חיפושים.
בראשונה - לא נמצאה האבידה למרות שנגנבה,
ובשניה - נמצאה, למרות שלא נגנבה.
התדע לזהות את שני המקרים,
ולבדוק אם ביניהם גם קשרים משפחתיים?

ב. עלילה שפלה בפרשה שעברה,
ועוד שתיים אצלנו בסדרה.
בפרשה שעברה - לעבדות ניתנים,
בבית משמר שר הטבחים.
ואצלנו: בראשונה - למשמר נשלחים,
ובשניה - לעבדות נלקחים.
ומעניין, שקרבן העלילה בפרשה שעברה,
היה למעליל ולמעניש אצלנו בסדרה.
התדע למצוא למה הכוונה?

ג. שש מלים רצופות,
כולן ב"אלף" מתחילות.
רמז למעוניינים:
אחים מתוודים.

ד. שני אנשים במקרא הורכבו,
ולפני שניהם - דבר מה קראו.
שניהם בבגדי מלכות הולבשו,
ועל ידיהם טבעות שהוסרו - נענדו.
שניהם ל"משנה למלך" מונו,
ועל ענייני המדינה הופקדו.
על האחד קוראים בשבת חנוכה,
ועל השני בפורים מספרים בהרחבה.

כפותר חלומות מלך - נתגלה.
רוחו הנפעמת של המלך נרגעת,
ולבכיר היועצים מתמנה - נבון הדעת.
נער זה שגדולות פועל,
פעמיים מופיע בתולדות ישראל:
בראשונה - בחצר מלך
הבית השני של פיוט החנוכה,
ובשניה - בחצר מלך
הבית השלישי של פיוט ההדלקה!

י"ב. מספר שנות השיעבוד והצרות
בפרשתנו נרמזות ונאמרות.
זאת, חז"ל לנו מורים.
היכן ובפי מי מושמים הדברים?

י"ג. מי הוא האחד
שמבן זוגו הופרד?
שלישי הוא בחבורה,
של קבוצת העשרה.

י"ד. מי הוא המצטנע ש"בלעדי" - אומר,
ובעקבות זאת ב"בלעדיך" - נתבשר?

ט. פעם בפרשה במשמר מושמים,
ופעם שניה - לעבדים - מתנדבים.
בראשונה - תשעה משחררים,
ובשניה - חוננים את עשרת החוזרים.
אחד נשאר - בשני המקרים.

י. לשון נופל על לשון
שתי מלים - בצליל דומות,
ובמשמעות - לגמרי שונות:
א. מלה אחת פירושה - ראשית,
והמלה האחרת - אחרית.
ב. פירוש הראשונה - סיום תקופה,
ומשמעות השניה - התעוררות משינה.
ג. הראשונה - הינה מתנה,
והשניה (בדיוק אותה מלה) - סעודה.
ד. הראשונה - השתהות והתעכבות,
והשניה - השתאות והשתוממות.

י"א. נער עברי יפה וחכם,
מארצו לוקח ולא רוחם.
החפצים ברעתו
מביאים להשלכתו.
מבור ניצל ועולה לגדולה,

תשובות

- א. גניבת הטרפים מלבן (פרק ל"א) וגניבת הגביע מיוסף (פרק מ"ד), לבן הוא הסבא של יוסף.
- ב. אשת פוטיפר מעלילה על יוסף והוא ניתן בבית הסוהר.
יוסף מאשים את האחים שריגלו ונותנם במשמר.
יוסף מאשים את בנימין בגניבת הגביע ורוצה לקחתו לעבד.
ג. "ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו" (מ"ב, כ"א).
ד. יוסף (בראשית מ"א).
מרדכי היהודי (אסתר ו-ט).
ה. קיבוץ האוכל בשנות השובע (בראשית מ"א).
קיבוץ הנערות למלך האחשוורוש (אסתר ב').
ו. "והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נושאים נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרימה" (ל"ז, כ"א).
קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים" (מ"ג, י"א).
בפרשת לך-לך מסופר שאברהם ירד למצרים ולוט גם ירד עמו, וכמו שכתוב כשחזרו ממצרים "ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה" (י"ג, א).
ז. (מ"ב, כ"א-כ"ב).
ח. תרגום אונקלוס מ"א, מ"ד- "ובר ממימרך לא ירים גבר ית ידיה למיחד זין וית רגליה למרכב על סוסיא בכל ארעא דמצרים", תרגום- חוץ מפקודתך לא ירים אדם את ידו לקחת כלי מלחמה ואת רגלו לרכוב על סוס בכל ארץ מצרים.
ט. יוסף שם את האחים במשמר, לאחר שלושה ימים משחררם ומשאיר את שמעון (מ"ב, מ"ז).
לאחר שהתגלה הגביע באמתחת בנימין יהודה מציע ליוסף שכל האחים יהיו עבדים, ויוסף אומר שיחזרו לארצם ובנימין ישאר עבד (מ"ד, ט"ז).
י. א- "ותכלינה" (מ"א, נ"ג)
"ותחלינה" (מ"א, נ"ד).
ב- "ויהי מקץ" (מ"א, א)
"ויקץ פרעה" (מ"א, ד).
ד- "התמההנו" (מ"ג, י)
"ויתמהו" (מ"ג, ל"ג).
י"א. יוסף בחצר פרעה (שמות מ"א).
דניאל בחצר מלך בבל (דניאל ב').
י"ב. יעקב אומר "רדו שמה ושברו לנו משם" (מ"ב, ב') וברש"י- רמז למאנים ועשר שנים שנשתעבדו למצרים כמנין רד"ו.
י"ג. לוי, השלישי שבשבטים. "ויפתח האחד את שקו" (מ"ב, כ"ז) וברש"י- הוא לוי שנשאר יחיד משמעון זוגו.
י"ד. יוסף "בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה" (מ"א, ט"ז). "ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים" (מ"א, מ"ד).